

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. Pobudzanie ducha przedsiębiorczości w Europie”

COM(2012) 795 *final*

(2013/C 271/14)

Sprawozdawca: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Współsprawozdawca: **Ronny LANNOO**

Dnia 18 marca 2013 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji „Plan działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. Pobudzanie ducha przedsiębiorczości w Europie”

COM(2012) 795 *final*.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 29 kwietnia 2013 r.

Na 490. sesji plenarnej w dniach 22–23 maja 2013 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 61 do 8 – 13 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europa stoi przed ogromnymi wyzwaniami i każde państwo członkowskie musi krytycznie podejść do rozwiązania problemów uwypuklonych przez kryzys gospodarczy i finansowy. Jeden z najpoważniejszych problemów, a mianowicie bezrobocie – bez względu na jego rodzaj i grupy społeczne, których dotyka – wymaga wspólnych i uzgodnionych wysiłków ze strony państw członkowskich. Podejmowane działania należy zintegrować we wspólnej strategii, realizowanej jednak różnymi metodami, w zależności od specyfiki i możliwości każdego kraju.

1.2 W tym właśnie kontekście Komisja zaproponowała Plan działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. jako metodę szerzenia kultury przedsiębiorczości i innowacji umożliwiających ożywienie gospodarki i stworzenie rzeczywistego europejskiego ducha przedsiębiorczości w celu zmobilizowania społeczeństwa do urzeczywistnienia ważnych dla wszystkich celów.

1.3 W niniejszej opinii analizuje się wartość dodaną planu działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r., realistycznego zobowiązania do ożywienia ducha przedsiębiorczości jako faktycznie europejskiego instrumentu służącego przezwyciężeniu kryzysu, ukierunkowanego na konkretne działania i politykę strukturalną w krótkim, średnim i długim okresie, wystarczająco skuteczne, aby mogły zmienić obecną sytuację, dzięki wzmocnieniu i propagowaniu przedsiębiorczości i mobilizowaniu społeczeństwa wokół kwestii związanych z innowacjami i wzrostem gospodarczym. Ta polityka przedsiębiorczości powinna stymulować tworzenie wszelkich form przedsiębiorstw. Chodzi o sprzyjanie wyłanianiu się osób pracujących

na własny rachunek, rzemieślników, wolnych zawodów, firm rodzinnych, spółdzielni bądź przedsiębiorstw społecznych.

1.4 EKES przyznaje, że przedsiębiorczość powinna być postrzegana w społeczeństwie nie jako sposób na rozwiązanie wszystkich problemów, lecz raczej jako pomoc w zmianie postępowania niezbędnej w celu zbudowania kultury innowacji, poszukiwania wiedzy i możliwości biznesowych, aby zapewnić zrównoważony wzrost gospodarczy i dobrobyt społeczny we wszystkich rodzajach przedsiębiorstw.

1.5 EKES obawia się, że wieloletnie ramy finansowe zatwierdzone przez Radę Europejską osłabią stosowanie planu działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r., który zostanie sprowadzony jedynie do szeregu dobrych intencji bez wsparcia finansowego.

1.6 Komitet uczula Parlament Europejski i zwraca jego uwagę na konieczność zastanowienia się nad przydzieleniem niezbędnych środków na wdrażanie planu w sposób zdecydowany i zrównoważony, oraz przypomina, że fundusze strukturalne mogą w tym kontekście odegrać istotną rolę.

1.7 EKES przypomina o konieczności zapewnienia podmiotom w terenie odpowiednich środków w celu rozpowszechnienia sprawdzonych rozwiązań z zakresu przedsiębiorczości i informowania o nich, bez względu na ich charakter (publiczny lub prywatny) bądź obszar działalności.

1.8 Komitet zaleca, aby Komisja Europejska i państwa członkowskie wdrażały plan działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. w ścisłej współpracy z różnymi organizacjami reprezentatywnymi dla MŚP, mając na uwadze ich zasięg i znaczenie w kontekście europejskim.

1.9 EKES zgadza się, że należy skoordynować politykę wspierania przedsiębiorczości z polityką z zakresu kształcenia, angażując kadrę pedagogiczną i propagując tę koncepcję od pierwszych lat nauki. Apeluje również o koordynację działań zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, w celu zapewnienia harmonijnej realizacji proponowanych działań.

1.10 EKES sądzi, że Komisja powinna, wzorując się na podobnych wydarzeniach, ogłosić w najbliższych dwóch latach Europejski Rok Przedsiębiorczości, promując wspólne inicjatywy i tym samym stymulując koncepcję europejskiej przedsiębiorczości. Propozycja ta nie stoi w sprzeczności z realizacją ogólnoeuropejskiego Dnia Przedsiębiorczości wspomnianego w dokumencie Komisji.

1.11 EKES zachęca Komisję do ustanowienia czwartego obszaru działania, mającego na celu zwiększenie pomocy, doradztwa i wsparcia dla przedsiębiorstw, zwłaszcza tych najmniejszych, dzięki organizacjom pośrednim.

1.12 EKES apeluje, by na podstawie doświadczeń wielu państw członkowskich Komisja, Parlament i Rada opracowały i wprowadziły systemy mające na celu wsparcie osób starszych pragnących zaangażować się na emeryturze we własną działalność gospodarczą i uproszczenie ram tej działalności.

2. Wniosek Komisji

2.1 Zdaniem EKES-u trzy obszary działania, które mają wspomóc trwałe budowanie ducha przedsiębiorczości w Europie, są właściwe, niemniej powinny im towarzyszyć konkretne środki wdrażane na poziomie lokalnym, lecz z uwzględnieniem wymiaru europejskiego i rynków światowych. Mimo odpowiedniej konceptualizacji, EKES wzywa Komisję do zapewnienia stabilności finansowej planowanych działań.

Obszary natychmiastowej interwencji zostały właściwie zdefiniowane:

- a) Edukacja i szkolenie z zakresu przedsiębiorczości w celu wspierania wzrostu i tworzenia przedsiębiorstw.
- b) Umocnienie warunków ramowych dla przedsiębiorców dzięki zlikwidowaniu istniejących barier strukturalnych i wspieraniu ich na decydujących etapach cyklu życia przedsiębiorstwa, nie zapominając przy tym o znaczeniu finansowania w całym tym procesie.

- c) Zdynamiczowanie kultury przedsiębiorczości w Europie oraz wychowywanie nowego pokolenia przedsiębiorców.

Innymi słowy, działania na rzecz przygotowania i kształcenia jednostek, ułatwienie stworzenia sytuacji sprzyjających przedsiębiorczości oraz promowanie koncepcji opartej na stworzonych w międzyczasie warunkach.

Sama koncepcja została dobrze zdefiniowana; państwa członkowskie potrzebują wspólnego zobowiązania i wyjaśnienia w związku z finansowymi ramami planu.

3. Uwagi ogólne i komentarze

3.1 Przedsiębiorczość została już zdefiniowana i uznana za czynnik wyróżniający rozwinięte społeczeństwa, który powinien pozytywnie charakteryzować dzisiejszą kulturę ⁽¹⁾.

3.2 Zmiany behawioralne w społeczeństwie europejskim dotyczące przedsiębiorczości zawdzięczamy rozpowszechnieniu sprawdzonych rozwiązań i przykładów udanych działań, wraz z podstawowymi koncepcjami związanymi z kulturą przedsiębiorczości. Trzeba pamiętać, że niezbędne inwestycje powinny koncentrować się na dowartościowaniu bogatego kapitału ludzkiego Europy. Przydzielając zasoby z wieloletnich ram finansowych, należy uwzględnić tę konieczność promowania i rozpowszechniania istniejących sprawdzonych rozwiązań, wraz z organizacjami i przedstawicielami MŚP w różnych państwach członkowskich.

3.3 Dla przeprowadzenia niezbędnej zmiany zachowań potrzebujemy koncepcji, które choć ważne, nie znalazły odpowiedniego odzwierciedlenia w dokumencie. Przykładem są tu prawa własności intelektualnej i prawa autorskie. EKES wzywa więc Komisję, aby, opracowując działania programowe, uwzględniła te zagadnienia, niezbędne dla osiągnięcia założonych w dokumencie ogólnych celów ⁽²⁾. Komitet apeluje o zdecydowaną postawę Komisji i państw członkowskich wobec podmiotów organizujących handel międzynarodowy w tych obszarach.

3.4 Mimo dobrych intencji zawartych w dokumencie, nie do końca jasna jest forma wdrażania i monitorowania polityki, którą powinny promować państwa członkowskie. Zdaniem EKES-u trzeba pamiętać, że wiele z tych strategii będzie skutecznym jedynie, jeśli państwa członkowskie aktywnie włączą się w proces zmian kulturowych, co obecnie, z uwagi na stan gospodarki, wydaje się trudne do zapewnienia bez dostępu do środków finansowych z programów europejskich. Komitet podkreśla, że wdrożenie planu działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. powiedzie się tym lepiej, im więcej przedstawicieli MŚP zaangażuje się w jego realizację, gwarantując tym samym udział właściwych podmiotów w podejmowanych działaniach i procesie zmiany behawioralnej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 48 z 15.2.2011, s. 45.

⁽²⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 28. „Prawa własności intelektualnej powinny nadal odgrywać tradycyjną rolę bodźca innowacyjności i wzrostu”.

3.5 EKES z niepokojem odnotowuje brak konkretnego budżetu na realizowanie działań przewidzianych w planie i zastanawia się, do jakiego stopnia plan ten będzie skuteczny, jeśli nie przewidziano środków finansowych odzwierciedlających wagę przedstawionych propozycji. EKES przypomina, że fundusze strukturalne mogą odegrać zasadniczą rolę w całym systemie, dlatego wzywa Komisję i państwa członkowskie do ich zastosowania w odpowiedni sposób w celu promowania przedsiębiorczości w przyszłych wspólnotowych ramach odniesienia. Należy rozważyć monitorowanie i ocenę działań podczas stosowania funduszy strukturalnych.

3.6 EKES sądzi, że Komisja powinna, wzorując się na podobnych wydarzeniach, ogłosić w najbliższych dwóch latach Europejski Rok Przedsiębiorczości, promując wspólne inicjatywy i tym samym stymulując koncepcję europejskiej przedsiębiorczości.

3.7 EKES z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji zmierzające do wyeliminowania biurokratycznych obciążeń podczas tworzenia i rozwijania przedsiębiorstw i wzywa państwa członkowskie do przyjęcia wspólnych środków ochrony europejskiego rynku przed nieuczciwą konkurencją ze strony innych państw bądź regionów.

3.8 EKES zwraca uwagę, iż państwa członkowskie muszą przewidzieć w swoich programach wspierania przedsiębiorczości stworzenie specyficznych środków w systemach zabezpieczenia społecznego, zapewniających przedsiębiorcom podobny poziom ochrony, z jakiego korzystają ogólnie pracownicy. Dzięki temu podmioty, które z ryzyka uczyniły siłę napędową sukcesu swoich inicjatyw, będą miały zapewnioną większą ochronę.

3.9 EKES opowiada się za stworzeniem wirtualnej grupy „ambasadorów przedsiębiorczości”, która, korzystając z prawdziwych przykładów udanych rozwiązań, pomogłaby poprawić wizerunek przedsiębiorcy, tak aby pozytywnie zmienić percepcję społeczeństwa w tej dziedzinie. Zadaniem takich grup byłoby szerzenie wartości przedsiębiorczości i promowanie wspólnych inicjatyw. Komisja poczyniła już pierwsze kroki, publikując co roku w ramach europejskiego tygodnia MŚP broszurę „Tajemnica sukcesu”, prezentującą ambasadorów przedsiębiorczości działających w państwach członkowskich. To samo dotyczy inicjatywy „Startup Europe” w ramach agendy cyfrowej.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Promowanie przedsiębiorczości i edukacji na rzecz przedsiębiorczości

4.1.1 EKES uznaje i potwierdza, że niezwykle istotne jest inwestowanie w promowanie przedsiębiorczości i edukacji na rzecz przedsiębiorczości, aby osiągnąć proponowane cele, zwłaszcza, jeśli chodzi o przemianę kulturową, do której musi dojść w społeczeństwie. EKES uznaje za kwestię kluczową propagowanie tego pojęcia od pierwszych lat edukacji szkolnej.

Przypomina jednak, że pojęcie przedsiębiorczości obejmuje różne realia, w zależności od sektorów społeczeństwa i różnych okresów życia obywateli. Dlatego powinno być upowszechniane w swym jak najszerszym znaczeniu. Na przykład społeczeństwo obywatelskie jest zasadniczo korzystnym środowiskiem dla rozwoju przedsiębiorczości społecznej będącej kluczowym wymiarem dla rozwoju ogólnej koncepcji przedsiębiorczości. EKES zaleca zatem, by pojęcie to było uznawane i wspierane.

4.1.2 We wszystkich państwach członkowskich istnieje znaczna liczba dobrych praktyk, które mogą i powinny być rozpowszechniane oraz stosowane zgodnie z cechami i potrzebami każdego z tych państw. Odpowiednie rozpowszechnianie i promowanie różnych inicjatyw może przyczynić się do stworzenia otoczenia sprzyjającego uznaniu wagi przedsiębiorczości i kultury przedsiębiorczości. Istotne jest, by wieloletnie ramy finansowe obejmowały wystarczające zasoby na rozpowszechnianie i promowanie wzorcowych rozwiązań przez władze i różnych przedstawicieli MŚP.

4.1.3 Co do zasady, EKES przychylnie odnosi się do pomysłu polegającego na ułatwianiu promowania wzorcowych rozwiązań w omawianych dziedzinach, ale zwraca uwagę na fakt, iż zawsze należy uwzględniać indywidualne cechy każdego państwa członkowskiego, aby podejmowane działania były odpowiednio dostosowane do jego specyfiki.

4.1.4 EKES przypomina, że można przeanalizować możliwości, jakie oferuje już Europejska Sieć Przedsiębiorczości, by rozpowszechniać plan działania i informować o nim państwa członkowskie. Aby było to możliwe, należy wspierać współpracę tej sieci z różnymi organizacjami zainteresowanymi promowaniem przedsiębiorczości, a zwłaszcza tymi, które związane są z MŚP, przy czym należy mieć na uwadze, że sieć ta jest w różnym stopniu aktywna w poszczególnych krajach.

4.2 Upowszechnianie kultury przedsiębiorczości

4.2.1 EKES przychylnie odnosi się do działań mających na celu mobilizację społeczeństwa wokół przedsiębiorczości w oparciu o sprawdzone modele i udane doświadczenia. Pozytywne przykłady są na ogół powielane przez społeczeństwo, co jest skutecznym sposobem promowania korzystnego wizerunku przedsiębiorczości w różnych grupach odbiorców.

4.2.2 Jak już wspomniano, bezwzględnie konieczne jest jednak bardzo wczesne upowszechnianie kultury przedsiębiorczości wśród młodzieży. W grupach docelowych istnieje stosunek przyczynowo-skutkowy sprzyjający przedsiębiorczości i innowacyjności. Młodzi ludzie mają motywację i dobrze reagują na zachęty związane z upowszechnianiem kultury i otoczenia sprzyjającego tworzeniu czegoś z własnej inicjatywy i na własną odpowiedzialność oraz z entuzjazmem odnoszą się do prawdziwie osobistych dokonań. Im wcześniej zaangażują się oni w projekty, w ramach których mogą nauczyć się praktycznie, jak być przedsiębiorcą oraz stać się nośnikiem kultury

przedsiębiorczości i współpracy między jednostkami wyznającymi wspólne wartości i dążącymi do wspólnych celów, tym lepsze będą wyniki w przyszłości. Dlatego właśnie rola nauczyciela jest tak istotna w zmianie postaw i EKES jest zwolennikiem inicjatyw mogących pomóc pedagogom w upowszechnianiu i promowaniu tego pojęcia. Dobrym przykładem programu mobilizującego na rzecz przedsiębiorczości jest „*F1 in Schools*”⁽³⁾. EKES przypomina również o wnioskach raportu „*Entrepreneurship in education*”, który zawiera przegląd różnych strategii stosowanych w Europie, by upowszechnić edukację na rzecz przedsiębiorczości⁽⁴⁾.

4.2.3 EKES podkreśla, że nie ma jednolitej kultury przedsiębiorczości, lecz istnieją różne kultury w zależności od wielkości, charakteru i sektora działalności. Działania promocyjne należy zatem ukierunkować na wszystkie rodzaje przedsiębiorstw, wystrzegając się uprzywilejowania jednego modelu. Powinny być one również adresowane do partnerów przedsiębiorstwa, w tym zwłaszcza do banków, władz publicznych i środków przekazu, tak by – przekazując informacje i dokonując wyborów politycznych – uwzględniły one te różnice kulturowe.

4.2.4 EKES podkreśla potrzebę ochrony i zachowania różnorodnych form przedsiębiorczości w celu pełnego wykorzystania i urzeczywistnienia jednolitego rynku oraz europejskiego modelu społecznego, a także zaleca instytucjom Unii Europejskiej i państwom członkowskim podjęcie działań w tym zakresie. Wszystkie formy przedsiębiorczości stanowią bowiem odzwierciedlenie pewnej części historii europejskiej, a każda z nich jest elementem naszej zbiorowej pamięci i różnych kultur przedsiębiorczości⁽⁵⁾. Również ze względu na pełne ukształtowanie przedsiębiorczości europejskiej i jej propagowanie konieczne jest wyjaśnienie i podkreślenie w europejskim planie działania różnorodności i wielości form przedsiębiorczości.

4.3 Rozwijanie sprzyjającego otoczenia gospodarczego

4.3.1 Oczywista wydaje się konieczność przekonania różnych grup społecznych, że tworzenie przedsiębiorstw jest owocem wysiłku całej społeczności, która uznaje i docenia wartość dodaną wytworzoną przez kierownictwo przedsiębiorstwa i przedsiębiorcę, i która jest gotowa przyjąć tę wartość dodaną. W obecnej sytuacji gospodarczej jeszcze ważniejsze jest, by ich rola była postrzegana pozytywnie przez wszystkich.

4.3.2 Poza odpowiednim promowaniem kultury przedsiębiorczości należy tworzyć także trwałe warunki, zwłaszcza na płaszczyźnie prawnej, dla tych, którzy chcą inwestować i podjąć ryzyko rozwinięcia danego pomysłu, koncepcji, działalności gospodarczej.

4.3.3 EKES przypomina, że należy z pewnością wspierać tworzenie nowych przedsiębiorstw lub ułatwiać przenoszenie

własności przedsiębiorstw zagrożonych zamknięciem bądź upadłością. Niemniej konieczne jest również wspieranie istniejących przedsiębiorstw. Między założeniem a zamknięciem przedsiębiorstwa toczy się całe jego życie, które wymaga konkretnej polityki łączącej lepsze regulacje mające na celu stworzenie miejsc pracy i zrównoważonej działalności gospodarczej z innowacją i konkurencyjnością na rynku wewnętrznym i w zglobalizowanej gospodarce.

4.3.4 Państwa członkowskie muszą zatem dokonać optymalnej harmonizacji, by stworzyć jak najlepsze warunki na rzecz rozwoju biznesu i działalności przedsiębiorczej i społecznej ze względu na dużą różnorodność struktur przedsiębiorstw. Powtórzmy: przykłady udanych doświadczeń, takie jak różne formy kolektywnego udziału w kapitale przedsiębiorstw lub status członka stowarzyszonego w spółdzielniach, mogą stać się katalizatorem zmian, które państwa członkowskie powinny wspierać⁽⁶⁾.

4.3.5 EKES zaleca, by informacja o warunkach tworzenia przedsiębiorstw była jak najbardziej jasna i zharmonizowana między państwami członkowskimi, aby ustanowienie sprawliwych ram działalności było czynnikiem stymulującym przedsiębiorczość. Ważne jest również zapewnienie dostępu do usług wsparcia, które uwzględniałyby różne rodzaje przedsiębiorstw.

4.3.6 EKES przyznaje, że kwestia finansowania jest kwestią europejską, która musi zostać rozpatrzona z wielką starannością przez wszystkie państwa członkowskie. Środki finansowe są ograniczone w obecnej sytuacji, a najbardziej dotkliwie jest to dla drobnych przedsiębiorców pragnących rozpocząć realizację swych projektów. W związku z tym niezbędne jest wzmocnienie mechanizmów finansowania wspierających ten rodzaj inicjatyw, w tym systemy wzajemnych gwarancji lub dotacje na spłatę kredytów będące istotnymi narzędziami dla drobnych przedsiębiorców, którzy nie mogą uzyskać finansowania na tradycyjnych rynkach⁽⁷⁾.

4.3.7 EKES zgadza się z pomysłem wzmocnienia instrumentów wsparcia dla innowacyjnych projektów związanych ze znacznym ryzykiem wprost proporcjonalnym do stopnia innowacyjności. W związku z tym uważa również, że stosowne jest wzmocnienie wsparcia finansowego na rzecz eksperymentowania oraz wykazywania użyteczności i wdrażania nowych technologii ze względu na ich wielokrotnie większe skutki w społeczeństwie.

4.3.8 W okresie, który jest szczególnie skomplikowany z punktu widzenia przedsiębiorstw, EKES z aprobatą przyjmuje środki mające na celu ułatwienie przekazywania przedsiębiorstw, gdyż operacja ta powinna być traktowana jako okazja do przywrócenia dynamiki w niektórych sektorach gospodarki, co może sprzyjać ożywieniu na rynku pracy.

⁽³⁾ <http://www.f1inschools.com>

⁽⁴⁾ http://eacea.ec.europa.eu/education/Eurydice/documents/thematic_reports/135EN.pdf

⁽⁵⁾ Dz.U. C 318 z 23.12.2009, s. 22.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 24.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 125 i Dz.U. C 351 z 15.11.2012, s. 45.

4.3.9 Z tego punktu widzenia szczególnie istotna jest również jakość obowiązujących przepisów dotyczących rynku wewnętrznego. Państwa członkowskie mają jeszcze wiele do zrobienia w tej dziedzinie, ale z drogi tej nie ma odwrotu.

4.4 Należy walczyć z piętnowaniem niepowodzeń: nie oznaczają one kresu drogi, lecz mogą i powinny być traktowane jako faza wzrostu, pod warunkiem wyciągania odpowiednich wniosków.

4.4.1 Wiele mówi się o dawaniu „drugiej szansy” po niepowodzeniu, co jest charakterystyczne dla kultury amerykańskiej lub anglosaskiej. EKES uważa, że ogół społeczeństwa powinien starać się spojrzeć inaczej na przedsiębiorców, pod kątem ich zdolności do przezwyciężania pierwszych niepowodzeń. W związku z tym zwraca uwagę na konieczność tworzenia mechanizmów umożliwiających trwanie w swym postanowieniu każdemu, kto posiada zmysł przedsiębiorczości i rzeczywiście pragnie stworzyć coś innowacyjnego. „Upadek” przy pierwszej próbie może i powinien być postrzegany jako okazja do udoskonaleń i wzmocnienia zdolności do angażowania się w nowe przedsiębiorcze projekty, zwłaszcza przy pomocy systemu finansowego, i nie może być uważany za „kres drogi”. EKES uważa jednak, że przesadne promowanie jednej kultury może wywołać skutki odwrotne do zamierzonych i że przeważać powinien zawsze zdrowy rozsądek i poczucie równowagi.

4.5 Wzmocnienie wsparcia dla MŚP i dla innych organizacji przedstawicielskich

4.5.1 EKES uważa, że przepisy dotyczące przedsiębiorstw należy uprościć i uczynić jaśniejszymi dla wszystkich, którzy pragną odgrywać aktywną rolę w tworzeniu przedsiębiorstw i ich rozwijaniu. EKES z uznaniem przyjmuje wysiłki Komisji i państw członkowskich mające na celu ograniczenie formalności administracyjnych związanych z tworzeniem i modernizacją przedsiębiorstw. Tworzenie przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych lub technologicznych musi być prostym i szybkim, a jednocześnie odpowiednio przemyślanym procesem, aby uniknąć przesady lub niejasności zarówno z punktu widzenia przedsiębiorstw, jak i organów regulacyjnych.

4.5.2 EKES z aprobatą odnosi się do zapowiedzi Komisji dotyczącej utworzenia grupy roboczej zajmującej się analizą szczególnych potrzeb wolnych zawodów, jeśli chodzi o takie kwestie jak uproszczenia administracyjne, umiędzynarodowienie oraz dostęp do finansowania. EKES przypomina również, że uwzględnić należy zasadę pomocniczości i szczególną rolę wolnych zawodów w wielu państwach członkowskich, aby wspierać opracowanie „Europejskiej karty wolnych zawodów”, przez analogię do „Europejskiej karty małych przedsiębiorstw”.

4.5.3 EKES popiera mechanizmy doradztwa i wsparcia dla przedsiębiorstw, ale zwraca uwagę na konieczność tworzenia zespołów obejmujących wiele specjalizacji i dobrze znających

rynek i jego cechy szczególne. Dlatego przypomina, że można wykorzystać doświadczenia zgromadzone przez byłych przedsiębiorców oraz przedsiębiorców z dużym doświadczeniem, przy czym muszą oni mieć warunki, by móc przekazać swą wiedzę początkującym przedsiębiorcom. Należy zatem umożliwić owocny dialog międzypokoleniowy. W związku z tym EKES uważa za istotne, by działania te nie miały charakteru wyłącznie dobrowolnego, ale były również wspierane zachętami umożliwiającymi mentorom i przedsiębiorcom dzielenie się owocami tworzenia wartości. Podejście to jest również sposobem na integrację osób, które mogą jeszcze wnieść wkład w życie społeczeństwa, choć nie są już w pełni aktywne na rynku pracy.

4.5.4 Należy zachęcać do tworzenia sieci współpracy między MŚP, gdyż znacznie zwiększają one rentowność MŚP dzięki korzyściom skali (podział kosztów związanych z marketingiem, zakupem lub innymi wspólnymi usługami, współpraca między przedsiębiorstwami produkującymi uzupełniające towary lub świadczącymi komplementarne usługi, możliwość innowacji i dostępu do rynków międzynarodowych).

4.5.5 Oprócz wysiłków zmierzających do uproszczenia administracyjnego i wsparcia nowych przedsiębiorców, EKES podkreśla zasadniczą rolę doradztwa („coaching” i „mentoring”) prowadzonego przez organizacje przedsiębiorstw. Bez niego MŚP, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstwa, nie mogłyby same uzyskać dostępu do finansowania i środków unijnych, wprowadzić innowacji, rozwinąć konkurencyjności i zastosować priorytetowych środków w ramach strategii „Europa 2020”, chociaż dotyczą ich one bezpośrednio. EKES wyraża ubolewanie, że w planie działania nie figuruje rozwój doradztwa w ramach organizacji przedsiębiorstw. Wnosi o ustanowienie czwartego obszaru działania mającego na celu taki rozwój poprzez wsparcie organizacji pośrednich. Doradztwo powinno być adresowane przede wszystkim do najmniejszych przedsiębiorstw.

4.6 Wspieranie poszczególnych grup

4.6.1 EKES z uznaniem odnosi się do szczególnych działań podjętych na rzecz mobilizowania grup społecznych, których wkład we wspólny wysiłek w ramach realizacji tego rodzaju zadań jest coraz większy.

4.6.2 EKES popiera strategię na rzecz mobilizacji grup wymienionych w planie (bezrobotnych, kobiet, osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych i imigrantów) wokół kwestii przedsiębiorczości, tworzenia przedsiębiorstw i ich wartości dla społeczeństwa. Rozwijanie i upowszechnianie wzorcowych rozwiązań przez te grupy może przyczynić się do bardziej wszechstronnego podejścia i wdrażania odpowiednich działań. EKES wyraża zadowolenie, że grupy te zostały określone jako czynniki mobilizacji społeczeństwa wokół tych zagadnień i zaleca środki na rzecz promowania wśród nich wartości przedsiębiorczości i innowacyjności, aby pobudzać ich udział w podejmowaniu tego europejskiego wyzwania.

4.6.3 EKES zwraca uwagę instytucji na nasilającą się tendencję wśród osób starszych będących na emeryturze do zakładania własnej działalności gospodarczej lub do powrotu do niej. Wynika to zwłaszcza z wydłużenia średniej długości życia, postępów w dziedzinie opieki zdrowotnej, a także z potrzeby uzupełnienia dochodów ze względu na kryzys, który wpływa na wysokość świadczeń emerytalnych. Komitet zwraca się do Komisji, Parlamentu i Rady, by na podstawie doświadczeń poszczególnych państw członkowskich opracowały i wprowadziły systemy mające na celu wsparcie osób starszych pragnących zaangażować się w taką działalność i uproszczenie ram tej działalności.

Bruksela, 23 maja 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE
